

ці кореляційно-регресійної моделі проведено парний кореляційно-регресійний аналіз і доведено вплив кожного з вище зазначених факторів на дохід від реалізації послуг та їх собівартість.

Список використаних джерел

1. Бутинець Ф.Ф. Економічний аналіз. – Житомир: ПП “Рута”, 2003р. – 689 с.
2. Запасна, Л. С. Чинники формування ринкової вартості корпорації / Л. С. Запасна // III Міжнар. наук.-практ. конф. студ., асп. і молод. науковців, 2006 р., 18-19 трав., Луцьк: [тези доп.]. – Луцьк: Вежа, 2006. – Т. 1. – 468с.
3. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств. –К.: Знання. – 2000. – С. 378.
4. Лапішко М.П. Основи фінансово-статистичного аналізу економічних процесів. – Львів: Світ, 1999. – С. 146.
5. Ремньова Л. М. Фінансовий менеджмент як фактор економічного зростання // Фінанси України. – 2002. – №11. – С. 32-40.

Annotation. *The competitiveness of enterprises of recreation industry depends on such factors, as natural, human, informative and financial resources, quality of infrastructure, technological and innovative processes, investment attractiveness and financial firmness, and also socio-political climate in a country.*

Key words: *multivariable economic model, competitiveness of enterprises, cross-correlation regressive analysis, level of profitability, profitability of services, recreation industry.*

47

УДК 657.1:346.12

О.В. Пустяк, асистент, ПНТУ імені Юрія
Кондратюка, м. Полтава

ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СТАТУТНОГО КАПІТАЛУ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті досліджуються проблемні питання визначення мінімального розміру та обов'язковості фіксації статутного капіталу юридичних осіб, суб'єктів комунальної власності.

Ключові слова: *унітарне підприємство, статутний капітал, засновники, комунальна власність, державна реєстрація, статут.*

Постановка проблеми. Потреба встановлення мінімального розміру статутного капіталу обумовлена реалізацією його основних функцій: гаранта продовження діяльності та забезпечення інтересів кредиторів. Діючим законодавством чітко зафіксовано перелік юридичних осіб, для яких встановлено

мінімальний розмір статутного капіталу: АТ, ТзОВ, банківські установи, страхові компанії, фондові біржі, торговці цінними паперами. Для комунальних унітарних підприємств, діяльність яких спрямована на виконання державних соціальних програм та потребує стабільності свого існування, мінімального розміру не встановлено. Практика господарської діяльності комунальних підприємств свідчить про значну кількість проблем в обліку господарських операцій, оформленні первинних документів та відображенні інформації у фінансовій звітності, що виникає у зв'язку із неврегульованістю питання фіксації та мінімального розміру статутного капіталу на законодавчому рівні.

Аналіз останніх досліджень та публікацій свідчить про відсутність належної уваги до даного питання з боку дослідників. На необхідності встановлення мінімального розміру статутного капіталу наголошувалося, головним чином, у наукових працях юридичної тематики в контексті захисту корпоративних прав учасників капіталу таких авторів як В. Кравчука та І. Спасибо-Фатєєвої. З позиції ж бухгалтерського обліку, дана проблема знайшла своє висвітлення лише в працях Лисенко Н.М.

Метою статті є обґрунтування необхідності встановлення мінімального розміру статутного капіталу комунального унітарного підприємства (далі КУП) та обов'язковості його фіксації у статуті при реєстрації нового та пере-реєстрації діючого підприємства.

Виклад основного матеріалу. Економічне призначення статутного капіталу полягає в наділенні засновником створюваного підприємства необхідним для започаткування та здійснення статутної діяльності майном, яка є неможливою при недостатності внесеного капіталу.

Органами місцевого самоврядування створюють КУП одноосібно з метою забезпечення виконання соціальних програм та делегованих державою функцій природоохоронних, соціально-економічних, функцій оборони та ін. Для засновника першочерговим є не отримання прибутку, а виконання соціально важливих задач та задоволення потреб населення регіону. На практиці наявні випадки заснування ОМР підприємств, яким для реалізації поставлених завдань надається недостатня кількість вкладеного капіталу, тому виникає потреба регулярних бюджетних дотацій, чого можна було б уникнути на етапі реєстрації підприємства.

У офіційному поясненні Держпідприємництва України зазначено, що для «комунальних унітарних підприємств законом не встановлено розмір статутного фонду (статутного або складеного капіталу)», а отже при реєстрації державний реєстратор не має права «вимагати від зазначених підприємств документа, що підтверджує внесення засновником (засновниками) вкладу (вкладів) до статутного фонду» [4], питання ж розміру статутного фонду для комунальних унітарних підприємств взагалі виноситься на розсуд засновника. Так п. 4 ст. 63 ГКУ [1] та роз'ясненнями Державного комітету України з питань регуляторної політики та підприємництва [5] вказано, що засновник зобов'язаний виділити необхідне для початку функціонування підприємства

майно, сформувати, відповідно до закону, ним же встановлений розмір статутного фонду, не поділений на частки (паї), затвердити статут.

Невизначеність ситуації із мінімальним розміром статутного капіталу для підприємств, суб'єктів права комунальної власності та обов'язковістю його відображення при реєстрації в установчих документах призводить до ряду проблем: унеможливає чіткий і прозорий контроль за майновим станом суб'єкта господарювання; не сприяє повному висвітленню корпоративних прав місцевої громади в статутному капіталі, а відповідно і збереженню комунального майна; призводить до виникнення проблем у бухгалтерському обліку з відображення операцій при реорганізації, реструктуризації та ліквідації підприємства; сприяє викривленню інформації у фінансовій звітності; криє приховану загрозу майбутньої ліквідації через недостатність власного майна.

Професор Кравчук В. у циклі своїх досліджень слушно зазначає, що питання про обов'язковість реєстрації та відображення в установчих документах статутного капіталу «безпосередньо пов'язано з розміром такого капіталу», адже є очевидним, що «вимога про необхідність формування капіталу ... не має практичного сенсу без встановлення вимог стосовно його мінімального розміру» [2, с. 70]. Цінність поглядів науковця полягає у виділенні системи основних критеріїв, на які слід спиратися законодавцві при розрахунку мінімального розміру статутного капіталу підприємства, серед яких варто відзначити такі: «організаційно-правова форма юридичної особи», кількість засновників (учасників), «державна належність учасників», «сфери діяльності юридичної особи» [там же, с. 71].

Лисенко Н.М. [3, с. 226], на основі дослідження практичних проблем обліку комунальних підприємств та критичного аналізу законодавчої бази, було виявлено випадки створення юридичної особи, сума статутного капіталу в статутах комунальних підприємств і рішеннях ОМС до 01.01.2004 року (дата набрання чинності ГКУ) «переважно не визначалася і не фіксувалася при державній реєстрації», а була умовно-змінною [3, с. 226].

Підтвердженням зазначеної Лисенко Н.М. проблеми може слугувати ситуація із деякими КУП Полтавської області. Так, нова редакція перереєстрованого 13.01.2006 року статуту КП «Полтаваелектротранс» Полтавської міської ради не відобразила суми статутного капіталу підприємства, крім того до статуту навіть не існує додатку із переліком майна, яке було передано при створенні підприємства. Аналогічною є ситуація зі статутом КП «Кременчукводоканал» Кременчуцької міської ради у новій редакції від 03.04.2007 року, переліку майна до статуту також немає.

Подібні проблемні питання не виникають в господарській діяльності муніципальних (комунальних) підприємствах Російської Федерації, для регулювання порядку створення яких прийнято федеральний закон «Про державні та муніципальні унітарні підприємства» [7], де чітко прописані порядок створення статутного фонду та його мінімальний розмір (1000 МЗП). В зако-

ні оговорено, що статутний фонд повинен бути повністю сформований засновником протягом трьох місяців з моменту його державної реєстрації (ст. 13, пп. 1). У випадку, якщо по закінченню звітнього року вартість чистих активів виявляється меншою встановленого мінімального розміру, і протягом трьох місяців вартість чистих активів не буде відновлено, то засновнику необхідно прийняти рішення про ліквідацію (ст. 15, пп. 2).

У таких жорстких заходах є певна раціональність, адже краще ліквідувати таке підприємство на ранній стадії, не допустити втрати комунального майна, зумовленої погашенням значної кредиторської заборгованості майном територіальної громади.

Висновок. Для вирішення на законодавчому рівні питання стосовно створення статутного капіталу комунальних підприємств пропонуємо внести деякі зміни в нормативно правові акти, зокрема:

1. У Господарському Кодексі України п. 4 статті 78 необхідно чітко оговорити мінімальний розмір статутного капіталу комунального унітарного підприємства.

2. У Законі України «Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців» п. 3 статті 8 подати у такій редакції: «Установчі документи (установчий акт, статут або засновницький договір, положення) юридичної особи повинні містити відомості, передбачені законам, а також суму зареєстрованого статутного капіталу, не меншу за встановлений мінімум, відповідно до чинного законодавства».

Список використаних джерел

1. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року №436-IV.
2. Кравчук В. Розмір статутного капіталу юридичної особи / В. Кравчук // Право України. – 2007. – №2. – С. 70-72.
3. Лисенко Н.М. Методологія обліку операцій зі статутним капіталом підприємств, заснованих на комунальній власності / Н.М. Лисенко // Фінанси, облік і аудит: зб. наук. праць / відп. ред. А. М. Мороз. – 2006. – Вип. 8. – С. 223-235.
4. Лист Держпідприємництва «Про документ, що підтверджує внесення вкладу до статутного фонду комерційних та комунальних підприємств» №5832 від 09.08.2006 року.
5. Лист Держпідприємництва «Про надання роз'яснення щодо затвердження установчих документів комунального підприємства» №2818 від 18.03.2009 року.
6. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку 2 «Баланс», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999 №87, зі змінами та доповненнями
7. Федеральний закон РФ «О государственных и муниципальных унитарных предприятиях» от 14.11.2002 №161-ФЗ [Електронний ресурс]: за даними Міністерства економічного розвитку РФ. – Режим доступу: <http://base.consultant.ru/cons/cgi/online.cgi?req=doc;base=LAW;n=72045>.

Annotation. *In article problem questions of definition of the minimum size and compulsion of fixing of the authorised capital of legal bodies, subjects of the municipal property are investigated.*

Key words: *unitary enterprise, chartered capital, founders, community property, state registration, regulation.*

48

УДК 65.014.1:334.716.009.12

С.О. Черкасова, викладач, Одеський національний політехнічний університет,
м. Одеса

СТРАТЕГІЧНІ АСПЕКТИ УПРАВЛІННЯ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ НА ЗАСАДАХ РОЗВИТКУ КЛЮЧОВИХ КОМПЕТЕНЦІЙ

Стаття присвячена обґрунтуванню необхідності комплексного та системного підходів щодо вирішення проблематики стратегічного управління конкурентоспроможністю промислових підприємств та її забезпечення в довгостроковій перспективі на засадах розвитку ключових компетенцій.

Ключові слова: *глобалізація, конкуренція, конкурентоспроможність, конкурентні переваги, ключові компетенції, стратегічний розвиток.*

Вступ. Сучасні прояви інформаційно-технологічної революції значно ускладнили умови конкуренції, що виявилось потужним імпульсом до здійснення трансформаційних процесів в економіці та знайшло вираження в ліквідації географічних і національних границь економічного простору, прискоренні процесів обміну інформацією, новітніми технологічними й управлінськими знаннями, лібералізації фінансових потоків, збільшенні тиску конкуренції з метою проникнення на нові ринки. Отже, домінуючим фактором сучасного розвитку економіки стає глобалізація. Це приводить, одночасно, до розширення можливостей для досягнення успіху й збільшенню ризику втрати позиції в конкурентній боротьбі, що вимагає для реалізації позитивного ефекту використання нової концепції стратегічного управління конкурентоспроможністю та забезпечення сталого розвитку промислових підприємств. Ніколи ще проблеми впливу процесів глобалізації, створення основ інформаційного суспільства на конкурентоспроможність вітчизняних промислових підприємств не ставився так гостро. Перспективи успішного розвитку вітчизняної промисловості залежать від того, яка зі стратегій буде обрана (сировинна або інноваційна), на яких факторах конкурентоспроможності буде зроблений акцент у стратегічному розвитку вітчизняних промислових підприємств – факторах, що